

טללי אורות

השקפה על טעמי המצוות

ד.

הכר המסויג, שהרוח הגדול עומד בו לעד, הוא מבונה לא מרוח אחד פרטי, אפילו אם יהיה נחמד ונעים ואדיר כהמוסר המוחלט בעצמו, כ"א מרוחות כלליים, אשר במזוגם ואריגתם האורגנית יציגו לנו את חזות הכל, ויבטיחו לנו מזון לקיום האידיאלים ותוצאותיהם המעשיות והשכליות. כשאנו נושאים את עינינו אל האופק הרוחני הרחב אנו מוצאים אתו משתרע לפנינו, בארבע רוחותיו הממלאים את כל חללו של העולם התרבותי: הרוח האלהי, רוח המוסר המוחלט, הרוח האמוני, ורוח הלאומי; (א) רוח אלהים, הכללי, החפשי והמוחלט, הרם מכל מדע ורגש; ודוקא מתוך רוממותו על

כלם הוא מכשיר את המקום לכל התרחבות החיים של כל המדעים וההרגשות היותר אדירות ויותר כוללות ומקיפות את כל המצב הרוחני של ההויה כולה; (ב) רוח המוסר המוחלט, שהוא בא באנושיות בתור תוצאה מסובבת מתוך התביעה האלהית, המתנוצצת בנשמתה הכללית של האנושיות ומתגלה לפעמים גם בתור חזיון אדיר לבדו בהעלמת מקורו; (ג) רוח האמונה, היא האספקלריא שמתוכה תראינה באופן הקרוב למעשה והליכות החיים, כל התיאוריות הנכללות באורח אצילות ברוח האלהי העליון, וברוח מוסר המוחלט; (ד) רוח הלאומי, הקובע את התחום החברותי, בהשלמתו המוגבלת, מקבל לתוכו את כל האורות במטבע המיוחדת לו ונוטל ג"כ תמציות רבות מהצדדים של ההכרות והנטיות הכלולות בשלשת צדדי הרוח, העליונים ממנו והקודמים לו. כמובן, יש המון רב של חזיונות החיים ואידיאלים נשגבים, שבכל פרט ופרט מהם נוכל להכיר את החותם המיוחד של אותו דרך הרוח, שממנו הם נובעים. אפס, התכסיס השלם לא ימצא כי אם בהשפעה השלמה של ארבעת הרוחות הללו במילואם, וביותר בשילובם האורגני וביחושם החי והאהוב זה לזה, בכל זרמי החיים ההולכים ומסתעפים. ההתבוללות הכימית נהוגה בחיי הרוח באפן מפליא וחרף מאד, על כן אי אפשר כלל באמת למצוא תכונה נקיה של רוח אחד מאלה, שלא יהיה מעורב גם כן בצחצוחים רבים משל חבריו. ולמרות כל אלה נמצא בכל עת שאיפות המגבירות את מהלכו של רוח אחד, עד שיתר הרוחות לא יתראו בצורה בולטת בפנים, ולפעמים יבא מזה טשטוש של פרצוף עד כדי קלקול תואר עד שיבוא הדבר שוב למצב של משקל הרמוני המחזיר את תפארת החיים על מכונם. באספקלריא של קודש הננו רואים את שתי הנקודות הקיצוניות של "האני", המשפיעות חיים כאחת להצדקה היותר עליונה ולהאנרכיה היותר מקולקלת, שהיא מוכרחת למצוא את האור העליון מתוך עומק התהום של הריסתה המוחלטת, המושיבה אותה עד דכא; והן פועלות יחד לבלול יפה את כל הזרמים המוגבלים של ארבעת הרוחות הכלליות, הסובבות עולם ומלואו. בכל פנה של החיים המעשיים והרוחניים שנמצא בה איזו מגרעת, חסרון טעם וצד של בחילה, בפועל או בספרות, הכל בא רק מפני איזה חסרון בשיווי המשקל והערך ההרמוני בין הרוחות הכלליות הללו. כנסת ישראל, הכוללת כל ברוחה, ההיכל המקודש להשם הגדול המאיר את העולם כולו בכבודו, מוטבעת היא להיות מושפעת לרויה ממשקלם המלא של אלה הרוחות בצביונם השלם: אם התגבר איזה רוח והשני נתעלם, סבב לה הדבר חולשה נכרת; וזה יבא גם מסבה של חולשה קודמת. אפילו הנטיה האלהית הערומה בלבדה, לא תמלא ספקה של אומה זו, המוכללת מכל ושואפת אל כל, וממילא היא מכרת ששאיפה אלהית אמיתית ממולאת היא לעד בשאיפה מוסרית, אמונית ולאומית בכל מלוייהן, "שם מלא על עולם מלא". וקל וחומר כששאיפה מוסרית, אמונית או לאומית לבד מתרוממת להפרד מכללות המרכבה העשלמה, שכבוד אלהי ישראל שוכן עליה, שמיד מתגלה קלקולה בתור "משבר" והיא מוכרחת לשוב אל מקומה ולהאחד עם הטראומולין, השלם במילואו. שלום העולמים, שהוא נחלת ישראל, היוצא מפורש מחזון הנביאים, עד כמה שהיתה האספקלריא הנבואית יכולה להראות, והמשורג בכל ההגיונות היותר נשאים שבעומק הדת, מקורו הראשון מוכרח להמצא במעמד הרוח של השלום הפנימי. ארבעת הרוחות היסודיות, המטביעות את חותמן על האנושות כלה, וכבודן מלא עולם, מוכרח הדבר שכ"א ואחד תהיה לו אבטונומיא שלמה לשכלולו הגמור בחיי היחיד וחיי החברה הכללית. ומתוך המגמה של השלטון היחיד, הנדרש להמצא בתוך כל רוח חשוב המקיף חזיונות החיים בשלמותם, תצא למתאחדים בצד השטחי שלהם תכונת הפרוד וחפץ ההתנגדות למלוי רוח אחר ותוצאותיו. וחסרון זה יתוקן רק עם ההתפתחות המלאה, המביאה את הדעות בתוך מערכה אורגנית שלמה, שכ"א מתמלאת לא מחורבנה של חברתה כי אם מתחזקת בשכלולה והרחבת שלטונה. וכשההתפתחות, המרחבת את שלטונה המדעי, פוגשת בכל אלה יחד, מתגלה לפנינו זרם חדש המתראה לנו בצורה מבהיקה מאד בתור נושא כללי לטעמי המצות, המבטיח לו מעמד היסטורי איתן גם לעתיד. ומקבוץ כל הרוחות הללו יחדו יתגלה האור האלקי במלואו וטובו האפשרי להיות מופיע לעינינו.